

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА

Члан 1.

У Закону о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 81/05-исправка, 83/05-исправка, 64/07, 67/07 – исправка, 116/08 и 104/09), у члану 34. став 1. после речи: „Републичког јавног правобраниоца” запета се замењује речју: „и”, а после речи: „заменика Републичког јавног правобраниоца” речи: „и начелника управног округа” бришу се.

Члан 2.

У члану 36. став 2. мења се и гласи:

„За рад на пословима у звању вишег саветника државни службеник мора да има стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету и најмање седам година радног искуства у струци.”

Члан 3.

У члану 37. став 2. мења се и гласи:

„За рад на пословима у звању самосталног саветника државни службеник мора да има стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету и најмање пет година радног искуства у струци.”

Члан 4.

У члану 38. став 2. мења се и гласи:

„За рад на пословима у звању саветника државни службеник мора да има стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету и најмање три године радног искуства у струци.”

Члан 5.

У члану 39. став 2. мења се и гласи:

„За рад на пословима у звању млађег саветника државни службеник мора да има стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким

студијама на факултету и завршен приправнички стаж или најмање пет година радног стажа у државним органима.”

Члан 6.

У члану 40. став 2. мења се и гласи:

„За рад на пословима у звању сарадника државни службеник мора да има стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године и најмање три године радног искуства у струци.”

Члан 7.

У члану 41. став 2. мења се и гласи:

„За рад на пословима у звању млађег сарадника државни службеник мора да има стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године и завршен приправнички стаж или најмање пет година радног стажа у државним органима.”

Члан 8.

У члану 45. став 2. мења се и гласи:

„Поред тога за рад на положају потребно је и стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету и најмање девет година радног искуства у струци.”

Члан 9.

У члану 54. став 1. мења се и гласи:

„Јавни конкурс оглашава орган државне управе који попуњава радно место на својој интернет презентацији, на интернет презентацији Службе за управљање кадровима и у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 10

После члана 67. додају се називи чланова и чл. 67а и 67б, који гласе:

„Постављење вршиоца дужности

Члан 67а

До постављења државног службеника на положај, може бити постављен вршилац дужности, на шест месеци, без интерног или јавног конкурса.

За вршиоца дужности може се поставити лице које испуњава услове за рад на положају одређене овим законом и правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у државном органу.

Интерни, односно јавни конкурс за попуњавање положаја на који је постављен вршилац дужности оглашава се у року од 30 дана од дана постављења вршиоца дужности.

У случају да се интерни, односно јавни конкурс не оконча постављењем на положај, мандат вршиоца дужности може се продужити најдуже још три месеца.

Мировање права и обавеза

Члан 67б

Вршиоцу дужности који је постављен из реда државних службеника мирују права и обавезе из радног односа у органу из којег је постављен.”

Члан 11.

Члан 96. мења се и гласи:

„Члан 96.

Стручно усавршавање је право и дужност државног службеника да стиче знања и вештине, односно способности за извршавање послова радног места, у складу са потребама државног органа.

Руководилац је дужан да државном службенику омогући стручно усавршавање за извршавање послова радног места у складу са програмима стручног усавршавања утврђеним овим законом.”

Члан 12.

Члан 97. мења се и гласи:

„Члан 97.

Стручно усавршавање заснива се на општим и посебним програмима којима се одређују облици и садржина стручног усавршавања.

Програме општег стручног усавршавања државних службеника из органа државне управе и служби Владе доноси министар надлежан за послове државне управе по претходно прибављеном мишљењу Високог службеничког савета, изузев програма из области Европске уније које, у складу са својим делокругом, организује служба Владе за координацију послова Владе у приступању Европској унији.

Програми општег стручног усавршавања из става 2. овог члана усклађују се са потребама органа државне управе и служби Владе.

Програме посебног стручног усавршавања државних службеника доноси руководилац за сваку годину, према посебним потребама државног органа.”

Члан 13.

После члана 97. додају се називи чланова и чл. 97а, 97б и 97в, који гласе:

„Организовање и реализовање програма стручног усавршавања

Члан 97а

Стручно усавршавање државних службеника у складу са програмима општег стручног усавршавања организује министарство надлежно за послове државне управе, изузев обука из области Европске уније које, у складу са својим делокругом, организује служба Владе за координацију послова Владе у приступању Европској унији.

Програме стручног усавршавања државних службеника, по правилу, реализују запослени у органима државне управе, службама Владе и другим државним органима, као и стручњаци из области значајних за рад државне управе.

Влада ближе уређује начин утврђивања потреба за стручним усавршавањем, врсте програма општег стручног усавршавања, основне елементе садржине програма општег и посебног стручног усавршавања, начин спровођења програма општег стручног усавршавања и вођење евиденције о утврђеним и спроведеним општим програмима и планираним и спроведеним програмима посебног стручног усавршавања државних службеника, начин и поступак избора и ангажовања реализатора програма, накнаде за реализаторе програма стручног усавршавања, као и друга питања од значаја за стручно усавршавање.

Стручно усавршавање стажирањем

Члан 97б

Државни службеник који је упућен на стручно усавршавање путем стажирања у смислу члана 97. овог закона као и на основу посебног споразума о међународној сарадњи (у даљем тексту: стажирање), остварује сва права из радног односа у државном органу из којег је упућен на стажирање и у обавези је да по окончању стручног усавршавања путем стажирања остане на раду у том државном органу или другом државном органу двоструко дуже од времена проведеног на стажирању, а најмање годину дана.

По завршеном стажирању државни службеник је дужан да пренесе и примени стечена стручна знања и вештине.

Државни службеник који не остане на раду у смислу става 1. овог члана дужан је да једнократно врати све трошкове стажирања.

Права и обавезе државног службеника на стажирању уређују се уговором.

Влада ближе уређује начин избора државних службеника који се упућују на стручно усавршавање путем стажирања, битне елементе уговора о уређивању међусобних права и обавеза државног службеника и органа из ког се упућује на стажирање, начин обрачуна и рефундације (враћања) трошкова стажирања, као и друга питања од значаја за стажирање.

Средства за стручно усавршавање

Члан 97в

Средства за стручно усавршавање обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Средства за програме општег стручног усавршавања државних службеника које организује министарство надлежно за послове државне управе обезбеђују се у износу од 0.01% укупних средстава обезбеђених за плате свих запослених из органа државне управе и служби Владе.”

Члан 14.

У члану 101. став 2. брише се.

Члан 15.

После члана 102. додају се назив члана и члан 102а, који гласи:

„Посебан стручни испит

Члан 102а

Законом може да се предвиди и посебан стручни испит који се полаже ради запослења на радним местима са посебним дужностима и овлашћењима.”

Члан 16.

Члан 105. мења се и гласи:

„Члан 105.

Приправници се оспособљавају за самосталан рад у складу са општим актом о увођењу приправника у рад који доноси руководилац и општим програмом оспособљавања приправника за полагање државног стручног испита.”

Члан 17.

У члану 106. речи: „или посебног стручног испита”, замењују се речима: „као и посебног стручног испита у смислу члана 102а овог закона”.

Члан 18.

У члану 140. став 2. мења се и гласи: „Руководилац може писмено да овласти државног службеника који има стечено високо образовање на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету и најмање пет година радног искуства у струци, да уместо њега одлучује о правима и дужностима државних службеника.”

Члан 19.

У члану 158. став 2. речи: „организује стручно усавршавање државних службеника, посебно у области борбе против корупције”, бришу се.

Члан 20.

У члану 164. став 2. мења се и гласи:

„Високи службенички савет одређује какве се стручне оспособљености, знања и вештине оцењују у изборном поступку и начин њихове провере, прописује мерила за избор на радна места, разматра и даје мишљење на програме општег стручног усавршавања државних службеника, усмерава и прати унапређење и усклађивање радноправног положаја државних службеника, а нарочито у области стручног усавршавања и развоја програма општег стручног усавршавања, доноси кодекс понашања државних службеника и прати његово спровођење, стара се о унапређењу етичких стандарда у складу са међународном праксом и врши друге послове одређене овим законом.”

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи: „Прописи Високог службеничког савета важе за органе државне управе и службе Владе.”

Досадашњи ст. 3. и 4. постају ст. 4. и 5.

Члан 21.

После члана 164. додају се назив члана и члан 164а, који гласе:

„Кодекс понашања државних службеника

Члан 164а

Кодексом понашања државних службеника уређују се правила етичког понашања државних службеника и начин праћења његове примене.

Органи државне управе и службе Владе дужни су да Високом службеничком савету достављају потребне податке и информације неопходне за праћење примене Кодекса понашања државних службеника и унапређење правила етичког поступања државних службеника.”

Члан 22.

Члан 179. брише се.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 23.

Подзаконска акта која су предвиђена овим законом донеће се у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконска акта донета на основу Закона о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 81/05 – исправка, 83/05 – исправка, 64/07, 67/07 – исправка, 116/08 и 104/09) усагласиће се са одредбама овог закона у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 24.

Министарство правде и државне управе преузеће у року од 45 дана од дана ступања на снагу овог закона од Службе за управљање кадровима запослене који раде на пословима стручног усавршавања државних службеника, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву потребну за вршење послова у области стручног усавршавања државних службеника.

Министарство правде и државне управе и Служба за управљање кадровима усагласиће своје правилнике о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места са одредбама овог закона у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 25.

Високи службенички савет усагласиће пословник о свом раду са одредбама овог закона у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 26.

Решења којима се постављају вршиоци дужности на положаје који по ступању на снагу овог закона нису попуњени, донеће се најкасније у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Постављена лица у државним органима на радним местима која су положаји настављају са радом до постављења вршиоца дужности на положај, односно до попуњавања положаја.

Члан 27.

У случају недоношења решења о постављењу вршиоца дужности у року из члана 26. став 1. овог закона, постављеним лицима на радним местима који су положаји престаје дужност даном истека тог рока.

Члан 28.

Изузетно од одредаба члана 12. овог закона, стручно усавршавање државних службеника у 2014. години спроводиће се на основу програма општег стручног усавршавања који доноси Влада на предлог министра надлежног за послове државне управе.

Члан 29.

Изузетно од одредаба члана 13. овог закона (нови члан 97в), у 2014. години средства за реализацију програма општег стручног усавршавања обезбеђују се у буџету Републике Србије у износу средстава која су за ту намену била опредељена у буџету Републике Србије за 2013. годину.

У 2015. години средства за програме општег стручног усавршавања обезбеђују се у буџету Републике Србије у износу који је за 70% нижи од износа прописаног овим законом и повећавају се за сваку наредну годину за по 10% све док не достигну ниво утврђен овим законом.

Члан 30.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, изузев одредаба члана 12. и члана 13 у делу који се односи на средства за стучно усавршавање (нови члан 97в) овог закона, које ступају на снагу по истеку годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење предложеног закона садржан је у одредби члана 99. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије, којима је прописано да Народна скупштина, поред осталог, доноси законе, а у вези са чланом 97. тач. 8. и 16. Устава Републике Србије, којима је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области радних односа и организацију, надлежност и рад републичких органа.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за измене и допуне Закона о државним службеницима произашли су углавном из потребе: да се успостави нови систем стручног усавршавања државних службеника у складу са Стратегијом стручног усавршавања државних службеника у Републици Србији и Акционим планом за спровођење Стратегије стручног усавршавања државних службеника у Републици Србији за период 2013–2015. године („Службени гласник РС”, бр. 56/11 и 51/13) и делокругом министарства надлежног за послове државне управе утврђеним Законом о министарствима који се односи на стручно усавршавање запослених у државним органима; да се ускладе услови за обављање послова у оквиру звања државних службеника на извршилачким радним местима и услови за обављање послова државних службеника на положају, са Законом о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10 и 93/12); да се обезбеди континуирано обављање послова радног места које је утврђено као положај увођењем института вршиоца дужности за рад на положају, до постављења државног службеника на положај у складу са Законом; да се изврши измена статуса начелника управног округа са државног службеника на положају на функционера, на који начин начелник управног округа постаје функционер.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Члан 1. Предложеним решењем врши се усклађивање са изменом у Закону о државној управи, којом се начелник управног округа из статуса државног службеника на положају преводи у статус функционера.

Чл. 2–8. Предложеним изменама извршено је усклађивање са одредбама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08, 44/10 и 93/12), у погледу услова за обављања послова у оквиру звања државних службеника на извршилачким радним местима и услова за обављање послова државних службеника на положају.

Члан 9. Досадашњи начин објављивања и оглашавања јавних конкурса за попуњавање радних места у органима државне управе показао се као неефикасан и изузетно скуп. Предложено решење је економичније с обзиром на то да је праћење јавног конкурса путем интернет презентације једноставније и приступачније. Такође, оглашавање јавних конкурса у „Службеном гласнику Републике Србије” примерено је и из тог разлога што се у наредном периоду планира бесплатан приступ интернет бази „Службеног гласника Републике Србије” свим заинтересованим лицима.

Члан 10. Предложеним решењем превазилази се правни вакуум који би настао услед дужине трајања конкурсне процедуре око постављења државног

службеника на положају, што би неминовно довело до прекида у раду органа државне управе. Увођењем института вршиоца дужности за рад на положају обезбеђује се континуирано и ефикасно обављање послова органа државне управе до постављења државног службеника на положају у складу са Законом.

Члан 11. Предложеним решењем уређују се питања стручног усавршавања државних службеника у органима државне управе на начин којим се обезбеђује целовитост, свеобухватност и одрживост система у остваривању циљева и принципа реформе државне управе. Пре свега, овим се примењују принципи професионализације државне управе, кроз обезбеђивање и перманентно стручно усавршавање државних службеника за све време њиховог рада, као и искључивање принципа добровољности на коме се, у досадашњој примени, заснивало учешће у организованом спровођењу стручног усавршавања.

Чл. 12. и 13. Предложеним решењем предвиђено је стручно усавршавање државних службеника у складу са програмима општег и посебног стручног усавршавања. Усавршавање организује министарство надлежно за послове државне управе, а реализатори програма стручног усавршавања државних службеника су запослени у органима државне управе, службама Владе и другим државним органима, као и стручњаци из области значајних за рад државне управе, што је још један начин остваривања принципа професионализације државне управе. Влада ће, између осталог, ближе уредити начин утврђивања потреба за стручним усавршавањем и начин и поступак избора реализатора програма стручног усавршавања.

Уведен је посебан облик стручног усавршавања путем стажирања, као и упућивања на стручно усавршавање у оквиру реализације споразума о међународној сарадњи. Права и обавезе државног службеника уређују се уговором. Влада ће, између осталог, ближе уредити начин избора државних службеника који се упућују на стручно усавршавање путем стажирања, елементе уговора, трошкове и друга питања од значаја за стажирање.

У складу са досадашњим решењем средства за стручно усавршавање обезбеђују се у буџету Републике Србије, а предложеним изменама се прецизира износ средстава који се у буџету опредељује за реализацију програма општег стручног усавршавања државних службеника које организује министарство надлежно за послове државне управе.

Члан 14. С обзиром на то да се чланом 15. Предлога закона предвиђа полагање и посебног стручног испита за државне службенике за радна места са посебним дужностима и овлашћењима, предлаже се брисање одредбе члана 101. став 2. Закона о државним службеницима, према којој се законом може предвидети посебан стручни испит који се полаже уместо државног стручног испита ради запослења на радном месту са посебним дужностима и овлашћењима.

Члан 16. Предложеним решењем уводи се једнообразан и једноставнији начин оспособљавања приправника за самосталан рад у складу са општим актом о увођењу приправника у рад и општим програмом оспособљавања приправника за полагање државног стручног испита које доноси руководилац. Тим решењем ће сви приправници на подједнак начин и по једноставнијој процедури бити оспособљени за самосталан рад у државним органима, с обзиром на то да се искључује могућност да ментор одређује приправнику посебан програм оспособљавања, како је то до сада био случај.

Члан 17. Предложеним решењем врши се усклађивање одредбе члана 106. Закона о државним службеницима у делу који се односи на посебан стручни испит у смислу члана 15. Предлога закона.

Члан 18. Предложеним решењем врши се усклађивање става 2. члана 140. Закона о државним службеницима код услова у погледу стручне спреме државног службеника кога руководилац може писмено да овласти да уместо њега одлучује о правима и дужностима државних службеника, у складу са предложеним изменама у чл. 36–39. Закона о државним службеницима.

Члан 19. Предложено је брисање дела става 2. члана 158. који се односи на организацију стручног усавршавања државних службеника, посебно у области борбе против корупције, а која је у делокругу Службе за управљање кадровима.

Чл. 20. и 21. Предлаже се да Високи службенички савет, поред досадашњих послова, обавља и послове разматрања и давања мишљења на програме општег стручног усавршавања државних службеника, усмерава и прати унапређење и усклађивање радноправног положаја државних службеника, а нарочито у области општег стручног усавршавања, као и да поред доношења Кодекса понашања државних службеника прати његово спровођење и стара се о унапређењу етичких стандарда у складу са међународном праксом. Ближе се уређују и обавезе органа државне управе и служби Владе да Високом службеничком савету достављају потребне податке и информације неопходне за праћење примене Кодекса понашања државних службеника и унапређење правила етичког понашања државних службеника, што је у складу са улогом и значајем Високог службеничког савета у службеничком систему.

Члан 22. Предвиђа се брисање члана 179. Закона о државним службеницима.

Одредбе чл. 23–30. прелазног су карактера и њима се регулише у ком року ће се донети подзаконска акта предвиђена овим законом; усаглашавање аката донетих на основу важећег закона са одредбама овог закона; преузимање запослених из Службе за управљање кадровима који су радили на пословима стручног усавршавања државних службеника; усклађивање правилника о унутрашњем уређењу у складу са измењеним делокругом Министарства правде и државне управе и Службе за управљање кадровима; доношење решења о постављењу вршиоца дужности на положаје који нису попуњени у тренутку ступања на снагу овог закона; начин обезбеђења средстава у буџету Републике Србије за програме општег стручног усавршавања.

Члан 30. Предлаже се одложено ступање на снагу чл. 12. и 13. имајући у виду стање у буџету Републике Србије.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Предложена решења утицаће на: државне службенике на извршилачким радним местима у погледу услова за обављање послова у појединим звањима, као и услова за обављање послова државних службеника на положају; на лица која могу бити постављена за вршиоце дужности до постављења државног службеника на положај у складу са Законом; на државне службенике у смислу остваривања права на стручно усавршавање; као и на обавезе полагања посебног стручног испита ради запослења на радном месту са посебним дужностима и овлашћењима.

Међутим, применом овог закона се не стварају обавезе за привредне и друге субјекте.

V. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се доношење овог закона по хитном поступку будући да би његово недоношење по хитном поступку могло да проузрокује штетне последице по рад органа државне управе. Наиме, предложеним решењима мења се режим стручног усавршавања државних службеника, као и поступак и овлашћење за доношење и спровођење програма стручног усавршавања, на начин којим се обезбеђује целовитост, свеобухватност и одрживост система у остваривању циљева и принципа реформе државне управе, односно њене професионализације. Како се програми стручног усавршавања доносе на годишњем нивоу, неопходно је да овај закон буде донет по хитном поступку да би се омогућило благовремено доношење програма стручног усавршавања државних службеника за 2014. годину, пре сврга програмима који су неопходни за обуке кадрова у процесу приступања Европској унији.